

Flykten från fula 50-tal

Jag har ett askfat i keramik som är så fult att jag inte förlorat det vid någon av mina skilsmässor. En trendmedveten 40-talist blir helt extatisk när han ser det. Ska man skratta eller gråta?

MODERNATIDER

Vi tipsar om att Moderna Tider åter har kommit ut med ett välmattat nummer och bjuder på följande aplock.

Säg minimalism och jag kråks. Släpp in mig i en 50-talslägenhet på Södermalm och jag ryser. Pinnstolelegans, nej tack! Tanken på att jag i dag skulle jaga benen av mig i jakt på designprylar i 50-talsstil är absurd.

Jag som har ägnat hela mitt liv åt att försöka lämna just det brunmurriga 50-talet. Jag som sett min mamma jobba svart som städerska hos disponenter för att ha råd att slänga ut soffan i bästa kaffe latte-färg.

Allt för en modern soffas solgul sammet. Hon städade ihjäl sig innan hon hann det. Tre massiva hjärtattacker på en dag. Är man sprungen ur fattig arbetarklass som jag kan man inte sitta och yra i Sköna hem i stil med:

"Mitt hem handlar om reduktion och känslan av estetisk tomhet förstärks av möblerna i isblått och brunt".

Nej, en äkta klassresenär satsar på klas-siskt engelskt, kududar och tyger i skäraste siden, tyll och spets. Bokhyllor i idegran får oss att glömma den rangliga stringhyllan med de tjugofyra böckerna i "Bill och Ben rider västerut-serien". Säg Chesterfield och vi ler. Säg rea på Spak och vi skrattar hela vägen från banken.

Minimalism med progddoft

För mig luktar den minimalistiska eran 60- och 70-talspropp så det ryker. Det var samma medal- och överklassungar som gick i spetsen för förestämningarna i min barndoms hemstad. Det var därför min norrbottniske farbror Arne vägrade gå i samma tåg. Trots att han – till skillnad från dem – visste vad det ville säga att arbeta.

– Dom ser ju ut som Mikael Wiehe hela buntan, klagade han. I helvetet jag vill bli sedd med det där paketet.

Det är samma gäng som i dag har glömt sina pamfletter och blivit "intresserade av

design". Blanda inte in mig i det där. Det säger jag bara.

Minimalism och 50-tal var i min barndom ett tecken på att man inte hade pengar till en lädersoffa. Ibland gör sig den tiden påmind.

– Har du den äkta *Balinesiskan* av Mari Simmulson? Jag är beredd att betala massor för den där! Vad vill du ha? 10 000? 15 000?

Mannen på min fest, den mode- och trendmedvetne 40-talisten, är extatisk.

Föremålet för hans iver är ett mycket fult askfat i keramik med en sirligt målad kattliknande kvinna på. Pjäsen från tidigt 60-tal är signerad Mari Simmulson. Ett fat som i mitt barndoms arbetarhem gick under benämningen "styga käringen". Men som nu, 35 år senare, tronar på mitt bord hemma i villan i Stockholm.

– Den där? undrar jag misstroget förvis-sad om att han driver med mig.

– Visst! En äkta Simmulson har jag inte sett sedan jag besökte Museum of modern art i New York. Vilken skatt! Var har du fått tag i den?

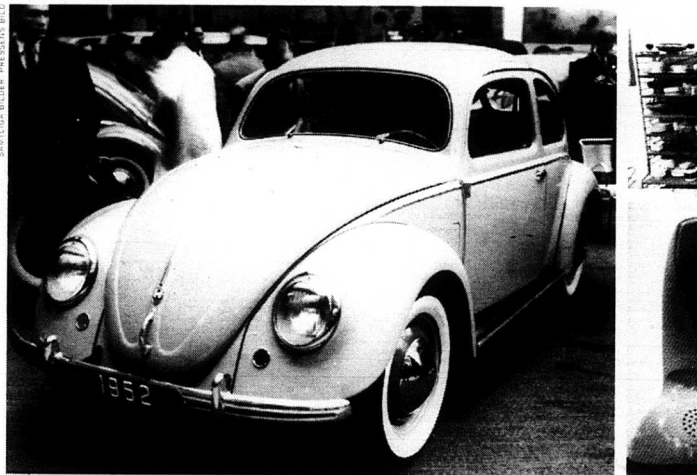
– Min pappa fick den av chefen när jag var liten.

– Den som ändå hade en så smart och konstkunnig chef!

Ett påminnelse om ursprunget

Ska man skratta eller gråta? Askfatet i keramik är så fult att jag inte har förlorat det vid någon av mina skilsmässor.

Enda anledningen till att den tronar på mitt bord i dag är att den får mig att minnas vem jag är och var jag kommer ifrån. Jag var ätta år fyllda när jag första gången stiftade bekantskap med *Balinesiskan*. Pappa arbetade som plattsättare vid Örnsköldsviks Platt-sättning. Han var olycklig. Plasten hade nämligen börjat göra sitt intrång i de massproducerade lägenheterna belägna på stads höjder. Det gjorde livet som kakelläggare svårt. Ingen ville ha kaklade badrum längre. Nu var det brun- och orangemurriga blommor i plast som gällde. Det var 60-tal. Det var vättapet. Pappa var arbetslös för första gången. Han grät och det lackade mot

Bubblan, kobratelefoner... 50-talet är i högsta grad levande i dag. Märkligt för den som har rest från kl

jul. Det var dags för den årliga julklassen från chefen. Min norrbottniske farbror Arne, också han arbetslös, hade rest ned på besök från Boden. Nu satt pappa och han och deppade som de olycksbröder de var.

– Du får väl när helvittes keramik i år igen, sa farbror Arne med en gest.

– Nej, i år hoppas jag på en tusenlapp. Jag är ju utan jobb och ungarna ska ha julklappar. Han vet att jag har det knackigt.

"Han", det var chefen. Båda betraktade de fjolårets julklass, en meterhög urna i kaffe latte och isblått, som stod tom och övergiven bredvid tv:n. Vad skulle en plattsättare ha en sådan till? Vid högtidliga tillfällen köpte pappa på sin höjd fem tulpaner till mamma och de rymdes i vassen hon fått i bröllopspresent.

På bordet stod också ett keramikfat med några trötta vinteräpplen på. Och så det märkt Upsala-Ekeby. Det var nämligen där chefen köpte sina kakelplattor. Det var också därför alla arbetarna fick sina presenter därifrån. Fat och vaser som chefen kallade "Mönstrade kakelplattor" i den avdragsgilla bokföringen.

Nu var det dagen före julafton. Hemma

gick vi i spänd förväntan. Pappa och farbror Arne hade stärkt sig med aniseliga mängder hembärent spetsat med Portello, och i takt med att berusningen ökade växte också förhoppningen att få pengar i stället för konst i julklass.

– En tusenlapp skulle sitta fint, mös pappa. Pojken vill ha benskydd och plockhandske och lillfickan ska ha ryktborstar till kusarna. Jag får nog en tusenlapp ska du se.

– Jomenvisst, sa farbror Arne. Med tanke på hur mycket ful keramik du redan fått kan man alltid hoppas att dom har slut på lagret där på Upsala-Ekeby.

Vid det här laget hade min bror och jag ont i magen. Det var så mycket som hängde på chefs välvilja inför den stundande julhelgen. Till slut ringde det på dörren. Chefen. I ena handen mössan i svart färskind, i den andra ett paket med det omiskännliga bruna omslagspappret. Upsala-Ekeby-konst!

Pappa öppnade paketet osäker på om det var ett fruktfat eller en askopp han hade fått. Farbror Arne teaterviskade:

– Maken till stygg käring.

De bockade och tackade. Ville chefen skä-

Professor Kenta lägger ut dimridåer

Professor Kent Asp på Journalisthögskolan i Göteborg håller den vänsterridna journalistkåren om ryggen.

REFLEKTION

"Ätta av tio är nöjda med skolans information och saknar inte betydelsen" kunde vi läsa på DN:s förstasida den 23 april. DN puffade för Skolverkets rapport "Attityder till skolan 2000" som generaldirektören presenterade på DN-Debatt. Nästa dag påpekar samma tidnings ledarredaktion att Skolverket "ute-lämnade fakta". En växande majoritet av föräldrarna vill ha betyg tidigare.

Vem ska vi tro på? Nyhets- eller ledarredaktionen? Varför döljer tidningarna vissa fakta? Finns det en "objektiv nyhetsförmedling"?

Som av en händelse ställes samma fråga i riksdagens Infocent-

rum några dagar innan. Professor Kent Asp från Journalisthögskolan i Göteborg presenterade sin rapport om journalisters partisympatier.

Det var något symboliskt över att den tredje statsmakten framträdde ett stenkast från de två första statsmakternas boningar. Mycket tyder nämligen på att svenska nyhetsjournalister har ihop det med den politiska makten.

PROFESSOR KENTAS FORSKNING visar att cirka 70 procent av journalisterna sympatiserar med s, v och mp (hösten 1999). Hela 31 procent av journalisterna sympatiserar med v. Det är lika starkt stöd som alla borgerliga partier får tillsammans. Medievänstern tycks vara ett faktum. Men det verkade inte bekymra medievänsterns egen försvarsadvokat, professor Kenta.

Han presenterades som statsvetare – inte som "nät inom media". En medietränad professor i statskunskap är en bättre bonnfångare än en mediedot. Kenta såg mer ut som en snäll statstjänste-

Gudrun Schyman färgar journalister-na röda.

man än som en svensk Karl Marx. Men skenet kan vara mycket bedrä. Gudrun Schyman uppträder ju i svarta strumpor och högklackat.

Professorn är känd för sina återkommande undersökningar av journalisters partisympatier. Han har på ett listigt sätt skaffat sig både problemformuleringsmonopol

och tolkningsföreträde.

I Sverige granskas nämligen granskarna av deras egna forskare. Eftersom journalistkåren håller på att förlora folkets förtroende, måste vänsterridningen bortförklarar. Professor Kenta har blivit en mästare i det.

Han formligen slår knut på sig själv i ambitionen att förklara hur svenska journalister kan vara objektiva nyhetsförmedlare, samtidigt som de sympatiserar med det statsbärande etablissemanget och den politiska makten. För varje statsvetare med självaktning borde det vara en uppenbar och upprörande lojalitetskonflikt – i förlängningen ett hot mot demokratin. Men i professor Kentas rödgråa värld finns inga sådana begrepp.

Han hävdar, på fullaste allvar, att journalisternas parival är "ett uttryck för en journalistisk yrkesideologi, där en självständig kritisk granskning av makten och makt-havare intar en central plats".

Journalisterna företrar ju "mindre etablerade partier" som v

och mp. Dessutom är de "inte riktigt så röda" som vi tror. De är nämligen inte partitrogna i sina åsikter. De är "mer trofösa än allmänheten" menar professorn. Den speciella "arbetslogik" som används väger tyngre än personliga åsikter. Det är en "kollektiv, redaktionell arbetsprocess" som avgör vilka nyheter vi får.

Kristallklart, va?

BUDSKAPET GÅR INTE att ta miste på: Det här begriper ni inte. Lita på profset Kenta. Med kvavitetenska-pens dimridåer ska kritiken tystas. Den svenska medievänsterns sektaristiska mumbojumbo är en seg rödgrön smet som de invigda sätter fast i.

Tack och lov finns det nyheter på annat håll – till exempel CNN och BBC. Och internet, som ger oss New York Times i ett klick.

Medievänstern är en sekt för in-bördes beundran. En sekt som alla har genomskådat. Utom de troende själva.